

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-134-16

Druk nr 996
Warszawa, 9 listopada 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz ustawy o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Energii.

Z poważaniem

(-) Beata Szydło

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2016 r. poz. 704 i 1592) po art. 8e dodaje się art. 8f w brzmieniu:

„Art. 8f. 1. Przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 8 ust. 1, w trakcie likwidacji zakładu górniczego może, w celu ochrony środowiska lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu likwidowanego zakładu górniczego, wydobywać metan bez uzyskania koncesji, o której mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, w przestrzeni objętej planem ruchu likwidowanego zakładu górniczego.

2. Do wydobywania metanu, zgodnie z ust. 1, przepisy o opłacie eksploatacyjnej stosuje się odpowiednio. Uprawnienia organu koncesyjnego w tym zakresie wykonuje minister właściwy do spraw środowiska.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1133 oraz z 2016 r. poz. 566) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Podmiot, który w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy wykonuje działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy jest obowiązany:”;

2) w art. 26 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 110 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 110 ustawy, o której mowa w art. 1, jednak nie dłużej niż przez 36 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Zmiana w art. 1 niniejszego projektu wprowadza zmianę do ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2016 r. poz. 704 i 1592). Prowadzone aktualnie działania restrukturyzacyjne u większości przedsiębiorców górniczych zmierzają do nieodpłatnego zbywania zakładów górniczych bądź ich oznaczonych części do Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. W większości przypadków wiąże się to z koniecznością wygaszenia posiadanych koncesji, które z reguły dotyczą wydobywania węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej, które pierwotnie były udzielone innym podmiotom gospodarczym. Kopalnie, w których wydobywanie węgla kamiennego wiąże się również z pozyskiwaniem metanu jako kopaliny towarzyszącej, posiadają niejednokrotnie daleko zaawansowany system pozyskiwania i gospodarczego wykorzystania metanu dla produkcji energii. W momencie wygaśnięcia koncesji na wydobywanie węgla kamiennego równocześnie tracą możliwość wydobywania metanu z pokładów węgla jako kopaliny towarzyszącej.

Brak możliwości zagospodarowania pozyskiwanego metanu ze złoża węgla kamiennego w ramach likwidacji zakładu górniczego lub jego części, może prowadzić do występowania poważnych zagrożeń. Zarówno przepisy ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, jak i ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze nie dają możliwości wykorzystania metanu, bez uzyskania oddzielnej koncesji tzw. węglowodorowej, z likwidowanych zakładów górniczych. W praktyce z powodu braku regulacji prawnych, instalacje do odmetanowania są zamykane lub metan jest uwalniany wprost do atmosfery. Zamykanie stacji odmetanowania w znaczący sposób zwiększa ryzyko zagrożenia wybuchem, prowadząc tym samym do szkód w środowisku, szkód górniczych czy odpowiedzialności materialnoprawnej. Odmetanowanie górotworu winno być zatem jednym z podstawowych środków zapobiegania zagrożeniu metanowemu. Ponadto, należy zauważyć, że sytuacja taka może pojawić się w większości likwidowanych kopalń, w których prowadzona jest likwidacja zakładu górniczego.

Uwalnianie metanu do atmosfery w znaczący sposób negatywnie oddziałuje na ochronę środowiska. Metan jest gazem cieplarnianym, którego potencjał cieplarniany jest 31-krotnie większy niż dwutlenku węgla. Obecnie średnia zawartość w atmosferze wynosi ok. 1,7.

Metanowość złóż węgla kamiennego w przypadku polskich kopalń jest znaczna. W ostatnim czasie z uwagi na ceny surowca, koszty eksploatacji coraz więcej zakładów górniczych zostaje przeznaczonych do likwidacji. Tym samym należy liczyć się

z utrzymującą się tendencją ograniczania eksploatacji w nierentownych jednostkach. Tym samym do SRK S.A. będą trafiły kopalnie wymagające likwidacji i zabezpieczenia przed ryzykiem wybuchu lub wyrzutów. Wg raportu Wyższego Urzędu Górniczego w sprawie zagrożeń metanowych w górnictwie w 2014 r. na 30 kopalń prowadzących eksploatację węgla kamiennego w 21 kopalniach stwierdzono wydzielanie metanu, przy czym w 15 z nich w pokładach o najwyższym IV kategorii zagrożenia metanowego, tj. w takich, w których stwierdzono występowanie metanu w ilości powyżej 8 m³/Mgcsw. W 2014 r. liczba ścian z najwyższą IV kategorią zagrożenia metanowego, w których była prowadzona eksploatacja stanowiły 42,5%.

Przedmiotowa nowelizacja umożliwi wykorzystanie metanu w likwidowanych zakładach górniczych lub ich oznaczonych częściach bez konieczności uzyskania koncesji węglowodorowej. Uzyskanie koncesji węglowodorowej jest czasochłonne, a ze względu na dynamiczne procesy likwidacyjne wstrzymanie usuwania metanu likwidowanych zakładów górniczych w istotny sposób pogorszy bezpieczeństwo pracy, bezpieczeństwo powszechne oraz niekorzystnie wpłynie na ochronę środowiska, w związku z emisją metanu do atmosfery.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. *o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* likwidację zakładu górniczego lub jego oznaczonej części prowadzi przedsiębiorstwo górnicze, którego podstawowym przedmiotem działalności jest prowadzenie likwidacji kopalni, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zagospodarowywanie majątku likwidowanej kopalni, zbędny majątku przedsiębiorstwa górniczego, tworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności dla pracowników likwidowanej kopalni. Przedsiębiorstwo to prowadzi działania likwidacyjne finansowane przez Skarb Państwa. Ponadto w myśl art. 2 ustawy właścicielem lub współwłaścicielem tego przedsiębiorstwa musi być Skarb Państwa. Obecnie warunki te spełnia tylko jedno przedsiębiorstwo.

Tym samym uprawnienie spółki, o której mowa w art. 8 ust. 1 ustawy *o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego*, do wykorzystania metanu bez obowiązku pozyskania koncesji zapewni bezpieczeństwo sąsiednich zakładów górniczych oraz bezpieczeństwo powszechne, jak również korzystnie wpłynie na ochronę środowiska, ponieważ ilość metanu emitowanego do atmosfery będzie ograniczona. Celem powyższego uprawnienia jest więc zapewnienie maksymalnego bezpieczeństwa podczas likwidacji zakładu górniczego oraz zagwarantowanie najlepszego wykorzystania kopaliny jaką jest metan.

Proces uzyskania koncesji węglowodorowej jest czasochłonny. Obecnie prowadzony jest proces głębokiej restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego, który ma charakter

dynamiczny i wielowątkowy. Przyjęcie zaproponowanego rozwiązania legislacyjnego istotnie przyspieszy wykorzystanie metanu w kopalniach lub w ich częściach przekazywanych do likwidacji.

Przedłożona ustawa dokonuje także nowelizacji przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1133, z późn. zm., dalej jako: „nowela węglowodorowa”).

W trakcie ponad rocznego stosowania znowelizowanej w 2014 roku ustawy – Prawo geologiczne i górnicze (mocą noweli węglowodorowej), pojawiły się problemy z jej prawidłowym stosowaniem do robót prowadzonych we wszystkich wyrobiskach zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych w celach innych niż określone ustawą, w szczególności turystycznych, leczniczych i rekreacyjnych. Konieczne jest dokonanie korekt mających na celu wyeliminowanie wątpliwości przy interpretowaniu nieostrych pojęć „robót” oraz „zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych”. Dotychczas nie było wiadomo, czy pod pojęciem robót należało rozumieć każdą aktywność, każdą robotę czy tylko roboty geologiczne i górnicze. Ponadto w zakresie pojęcia „podziemnych zakładów górniczych” nie skonkretyzowano, czy chodzi o każdy podziemny zakład górniczy, w którym kiedykolwiek prowadzono eksploatację (także np. w czasach przedindustrialnych), czy tylko o zakład górniczy w rozumieniu obecnych przepisów ustawy. W rezultacie ustawa znalazła zastosowanie w stosunku do podmiotów udostępniających podziemne zakłady górnicze wyłącznie na cele turystyczne, nieprowadzących żadnych robót geologicznych czy górniczych. W zakładach tych, często udostępniających krótkie, kilkudziesięciometrowe trasy turystyczne, nie występują żadne zagrożenia, a zatem nie ma konieczności stosowania przepisów o ruchu zakładu górniczego, co jest kosztochłonne. W odpowiedzi na postulaty wszystkich adresatów nowelizowanych przepisów konieczne stało się wydłużenie okresu, w którym podmioty prowadzące roboty w wyrobiskach zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych dostosują się do wymogów określonych w ustawie – Prawo geologiczne i górnicze. Dodatkowy czas pozwoli również na ujednoczenie praktyki stosowania przepisów do wspomnianych rodzajów działalności, pozwalając na zbliżenie wyników wykładni tychże norm lub dokonanie systemowych rozwiązań prawnych precyzyjnie regulujących tę problematykę.

Ustawa wydłuża również czas obowiązywania przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 110 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1131, z późn. zm.). Według obecnie obowiązujących unormowań, pozostają one w mocy do czasu wydania nowych przepisów, jednakże nie dłużej niż 24 miesiące od

daty wejścia w życie przepisów noweli węglowodorowej. Oznacza to, iż obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 lutego 2012 r. w sprawie planów ruchu zakładów górniczych (Dz. U. poz. 372) straci moc z dniem 1 stycznia 2017 r. Ponadto w związku z prowadzonymi pracami nad implementacją do polskiego systemu prawa dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/30/UE z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich oraz zmiany dyrektywy 2004/35/WE, w wyniku której to implementacji konieczne będzie dostosowanie przepisów o planach ruchów zakładów górniczych, konieczne stało się wydłużenie okresu obowiązywania obecnego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 lutego 2012 r. w sprawie planów ruchu zakładów górniczych. Przedmiotowa zmiana nie stoi w sprzeczności z prawem Unii Europejskiej, a w szczególności z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega przedstawieniu właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega w tym zakresie notyfikacji Komisji Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw.</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Energii</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Grzegorz Tobiszowski – Sekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pan Jonasz Drabek; tel. (22) 693-54-19</p>	<p>Data sporządzenia 3 listopada 2016 r.</p> <p>Źródło: Nie dotyczy</p> <p>Nr w wykazie prac</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Nowelizacja umożliwi wykorzystanie metanu w likwidowanych zakładach górniczych lub ich oznaczonych częściach bez konieczności uzyskania koncesji węglowodorowej.
Ustawa wydłuża również czas obowiązywania rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 lutego 2012 r. w sprawie planów ruchu zakładów górniczych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rezultatem wprowadzenia nowelizacji będzie stworzenie możliwości pozyskania metanu z kopalń likwidowanych przez przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 8 ust. 1, bez obowiązku koncesyjnego oraz wydłużenie obowiązywania rozporządzenia w sprawie planów ruchu zakładów górniczych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Przedsiębiorstwo górnicze, którego podstawowym przedmiotem działalności jest prowadzenie likwidacji kopalni, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zagospodarowywanie majątku likwidowanej kopalni, zbędny majątek przedsiębiorstwa górniczego, tworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności dla pracowników likwidowanej kopalni.	duże przedsiębiorstwa	USTAWA z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.	ok. 10 podmiotów
Przedsiębiorstwa górnicze prowadzące działalność na podstawie planu ruchu zakładu górniczego, w tym: – podziemne zakłady górnicze, – prowadzące roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej, – odkrywkowe zakłady	przedsiębiorstwa o zróżnicowanej wielkości (małe, duże, średnie)	USTAWA z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze.	ok. 200 podmiotów

górnice, – otworowe zakłady górnice.													
5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji													
Projekt został uzgodniony w trybie roboczym z Ministerstwem Środowiska oraz Rządowym Centrum Legislacji.													
6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z ... r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	Nie dotyczy.												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przyjęcie nowelizacji umożliwi sprzedaż metanu pozyskiwanego w trakcie likwidacji zakładu górniczego. Środki finansowe zasilą spółkę likwidacyjną, która w 100% jest własnością Skarbu Państwa. Konsekwencją takiego działania będzie zmniejszenie obciążeń finansowych dla budżetu państwa przekazywanych na likwidację kopalń. W pozostałym zakresie projekt nie wpłynie na sektor finansów publicznych.												
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
		Skutki											
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
Niemierzalne													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projekt nie będzie oddziaływał na obywateli oraz gospodarstwa domowe.												

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz: Regulacja zmniejszy liczbę procedur związanych z procesem uzyskiwania koncesji.**9. Wpływ na rynek pracy**

Nie dotyczy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
---	--	---

Omówienie wpływu	<p>Regulacja będzie miała <u>korzystny wpływ na środowisko, gdyż ograniczy emisję metanu do atmosfery.</u> Wypuszczanie metanu do atmosfery w znaczący sposób negatywnie oddziałuje na ochronę środowiska. Metan jest gazem cieplarnianym, którego potencjał cieplarniany jest 72 krotnie większy niż dwutlenku węgla (w skali 20 lat) lub 25 razy (w skali 100 lat). Obecnie średnia zawartość w atmosferze wynosi 1,7 ppm (w ciągu minionych dwustu lat wzrosła ponad dwukrotnie). Wśród negatywnych efektów środowiskowych należy wspomnieć, że metan wpływa także na degradację ozonofery.</p> <p>W pozostałym zakresie projekt korzystnie wpłynie na przedsiębiorstwa górnicze prowadzące działalność na podstawie planu ruchu.</p>
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Nie dotyczy.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu zostanie przeprowadzona po zakończeniu procesu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy.

Warszawa, dnia 4 listopada 2016 r.

REP-90017-2016

KPRM

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1645.2016/6/mrz

dot.: RM-10-134-16 z 4.11.2016 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, oraz ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU
Konrad Szymański
Konrad Szymański

Do wiadomości:

Pan Krzysztof Tchórzewski
Minister Energii